

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **C.J.M.**, IČO: X., zastúpeného Mgr. D. - advokát s.r.o., B.Ž. proti žalovanému: **JUDr. J.**, správca konkurznej podstaty úpadcu H.M.B., IČO: X., zastúpeného K.B.B. - advokáti s.r.o., Z.B., o **určenie pravosti pohľadávky vo výške 1 171 515,-- Sk**, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 9.apríla 2008, č.k. 8 Cbi/11/2005-271, takto

r o z h o d o l:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 9. apríla 2008, č.k. 8Cbi/11/2005-271, sa v napadnutej časti, vo výroku o trovách konania, **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy právneho zastúpenia vo výške 9 474,62,-- Sk.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa domáhal určenia pravosti pohľadávky vo výške 1 171 515,-- Sk. Suma 1 171 515,-- Sk pozostáva z čiastky 1 098 816,-- Sk, čo predstavuje skutočnú škodu, resp. vynaložené náklady na mzdy pracovníkov strážnej služby vo výške 308 847,-- Sk a ušlý zisk žalobcu vo výške 789 969,-- Sk, zo sumy 47 161,-- Sk čo predstavuje cestovné náklady zamestnancov žalobcu zabezpečujúcich stavenisko za mesiac 11-12/2001 a 1-7/2002, zo sumy 25 538,-- Sk čo predstavuje náklady na spotrebu elektrickej energie (osvetlenie staveniska) za mesiace 11-12/2001 a 1-7/2002.

Pokiaľ ide o škodu a ušlý zisk spolu vo výške 1 098 816,-- Sk, súd v tejto časti žalobu zamietol, pretože podľa § 23 ods.2 Zákona o konkurze a vyrovnaní smú sa konkurzní veritelia pohľadávok, ktoré zostali sporné, domáhať len právneho dôvodu uvedeného v prihláške.

Žalobca si prihlásil pohľadávku konkurznou prihláškou z titulu systančných nákladov za vykonanie nepretržitej strážnej služby podľa § 356 a nasl. Obchodného zákonníka. Preto sa touto žalobou nemôže domáhať určenia pravosti pohľadávky vo výške 1 098 816,-- Sk z iného právneho titulu ako uplatnil v konkurznej prihláške.

Pokiaľ ide o zostávajúci nárok súd zistil, že žalobca odvodzuje oprávnenosť zvyšnej časti nároku (47 161,-- Sk a 25 538,-- Sk) od článku XI. ods. 2 ZoD.

Podľa tohto ustanovenia sa zmluvné strany dohodli, že v prípade porušenia alebo pozastavenia prác z dôvodov ležiacich na strane objednávateľa, trvajúcich dlhšie ako jeden mesiac, zmluvné strany na základe vzájomnej dohody upravia termíny realizácie zmluvného diela a výšky úhrady skutočne preukázateľných nákladov, spojených s prerušením alebo pozastavením prác, ktoré objednávateľ zaplatí zhotoviteľovi. Uvedené náklady je zhotoviteľ povinný preukázať a predložiť objednávateľovi.

Podľa § 537 ods. 1 Obchodného zákonníka, zhotoviteľ je povinný vykonať dielo na svoje náklady a na svoje nebezpečenstvo.

To znamená, že okrem ceny zhotoviteľ diela nemá nárok na akékoľvek náklady spojené s jeho vykonávaním, pokiaľ zo zmluvy nevyplýva, že niektoré náklady je povinný uhradiť objednávateľ, okrem ceny diela. Z uzavretej zmluvy o dielo úhrada iných nákladov zo strany objednávateľa (žalovaného), okrem ceny diela, nevyplýva.

Podľa názoru súdu nie je možné zo strany žalobcu požadovať úhradu systančných nákladov podľa čl. XI. ods. 2 ZoD. Nie je to možné ani podľa § 536 a nasl. Obchodného zákonníka s poukazom na čl. VI. ods. 1, 2 a 7 ZoD. Samotná cena diela je nielen odmenou pre zhotoviteľa za vykonanie diela, ale aj náhrada všetkých jeho súvisiacich nákladov vynaložených na riadne odovzdanie diela. Žalobca je povinný tieto náklady znášať sám. Preto súd žalobu i v zvyšnej časti 47 161,-- Sk a 25 538,-- Sk zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s prihliadnutím na úspech účastníkov v konaní. Trovy konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia vo výške 9 474,62,-- Sk, ktoré boli priznané podľa § 11 ods. 1, 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z. a pozostávajú z: 1. príprava a prevzatie zastupovania dňa 23.3.2006 1 260,-- Sk, paušál 164,-- Sk, 2. účasť na pojednávaní dňa 29.3.2006 1 260,-- Sk, paušál 164,-- Sk, 3. účasť na pojednávaní dňa 26.9.2007 1 371,-- Sk, paušál 178,-- Sk, 4. účasť na pojednávaní dňa 6.2.2008 1 465,-- Sk, paušál 190,-- Sk, 5. vyjadrenie zo dňa 15.2.2008 1 465,-- Sk, paušál 190,-- Sk, 6. účasť na pojednávaní dňa 9.4.2008 1 465,-- Sk, paušál 190,-- Sk, 7. 19% DPH 112,62,-- Sk, spolu 9 474,62,-- Sk.

Súd nepriznal žalovanému uplatnené trovy právneho zastúpenia vo výške 108 737,44,-- Sk, keďže konanie o tzv. incidenčnej žalobe je z hľadiska určenia výšky súdneho poplatku zo žaloby určovacím sporom s jednotnou výškou súdneho poplatku bez ohľadu na výšku pohľadávky, určenie pravosti ktorej je predmetom konania, preto aj z hľadiska určenia výšky tarifnej odmeny advokáta treba vychádzať z rovnakého princípu, takže žalobcovi patrí náhrada trov právneho zastúpenia ako v určovacom spore s neoceniteľnou hodnotou veci.

Proti tomuto rozhodnutiu v časti výroku o náhrade trov konania podal odvolanie žalovaný. Navrhol zmeniť rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti a priznať mu náhradu trov právneho zastúpenia v uplatnenej výške podľa vyčíslenia trov konania žalovaného zo dňa 9.4.2008. Uplatnil si tiež náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní.

Žalovaný odôvodnil odvolanie podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p., že rozhodnutie súdu prvého stupňa o trovách právneho zastúpenia vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 151 ods. 5 prvej vety O.s.p. trovy konania určí súd podľa sadzobníkov a podľa zásad platných pre náhradu mzdy a hotových výdavkov.

Podľa § 9 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov, základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak.

Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov, ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku.

Podľa § 18 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. advokát upozorní klienta pri rokovaní o zmluvnej odmene na to, že pri určení trov konania, ktorých náhrada sa priznáva proti inej fyzickej osobe alebo právnickej osobe, sa odmena advokáta určí podľa ustanovení tejto vyhlášky o tarifnej odmene (§ 9-14 f/ citovanej vyhlášky).

Týmito ustanoveniami sa súd prvého stupňa dôsledne neriadil.

Súd prvého stupňa na určenie výšky trov právneho zastúpenia úspešného účastníka nesprávne aplikoval hmotnoprávnu normu, konkrétne § 11 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov, podľa ktorého ak nie je možné hodnotu veci alebo práva

vyjadriť v peniazoch, alebo ak ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami, základná sadzba tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby je 1/13 výpočtového základu.

Podľa názoru žalovaného súd prvého stupňa správne pri rozhodovaní o trovách právneho zastúpenia mal použiť ustanovenia § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. a za tarifnú hodnotu mal považovať sumu 1 171 515,-- Sk, teda cenu práva (hodnotu prihlásenej pohľadávky), ktorého sa právna služba týkala, určenú pri začatí poskytovania právnej služby.

Ustanovenie § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. by bolo namieste použiť iba vtedy, ak by nebolo možné hodnotu práva vyjadriť v peniazoch, alebo ak ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami. V danom prípade však ide o určenie poradia peňažnej pohľadávky a hodnotu práva uplatneného žalobcom je možné bez akýchkoľvek ťažkostí zistiť a zároveň vyjadriť v peniazoch.

Zákon jasne deklaruje, že trovy konania sa určujú podľa príslušných sadzobníkov, pričom nikde neustanovuje, že princípy určenia trov konania majú byť v prípade rozdielnych sadzobníkov rovnaké. Sadzobník súdnych poplatkov je obsiahnutý v zákone č.71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, „Sadzobník“ trov právneho zastúpenia vo vyhláške č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov. Ide o dve rôzne právne úpravy, ktoré sú vzájomne nezávislé a princíp jednej z nich nie je možné bez ďalšieho premietat' do druhej.

K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca podaním zo dňa 2.6.2008. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave v napadnutej časti potvrdil.

Podľa názoru žalobcu krajský súd otázku náhrady trov právneho zastúpenia správne právne posúdil. Krajský súd takto rozhodol, nakoľko je konanie o tzv. incidenčnej žalobe z hľadiska určenia výšky poplatku zo žaloby určovacím sporom s jednotnou výškou súdneho poplatku bez ohľadu na výšku pohľadávky, určenie pravosti ktorej je predmetom konania, preto aj z hľadiska určenia výšky tarifnej odmeny advokáta treba vychádzať z rovnakého princípu, takže žalovanému patrí náhrada trov právneho zastúpenia ako v určovacom spore s neoceniteľnou hodnotou veci. Predmetom konania je určenie konkrétneho práva ako kritéria pre posúdenie otázky, v akom pomere bude konkurzný veriteľ z konkurznej podstaty uspokojený. V dobe, keď je o incidenčnom spore rozhodované, nie je známy skutočný rozsah uspokojenia z konkurznej podstaty. V tomto prípade ide o spor určovací a až z rozvrhového uznesenia možno zistiť, akú peňažnú hodnotu priniesli jednotlivým veriteľom ich vzájomné vzťahy a postavenie v rámci konkurzu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie žalovaného podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

V prejednávanej veci žalobca podal žalobu podľa § 23 ods. 2 Zákona o konkurze a vyrovnaní, pretože žalovaný na prieskumnom pojednávaní dňa 21.4.2004 prihlásenú pohľadávku žalobcu uznal len do výšky 936 755,70,-- Sk, vo zvyšku - 1 171 515,-- Sk pohľadávku poprel. Súd prvého stupňa žalobu v celom rozsahu zamietol. V tejto časti je rozhodnutie právoplatné, pretože nebolo napadnuté odvolaním.

Predmetom odvolacieho konania je výrok rozsudku, ktorým súd uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému trovy právneho zastúpenia v sume 9 474,62,-- Sk.

Účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal (§ 142 ods. 1 prvá veta O.s.p.).

Pretože žalobca bol v konaní neúspešný, žalovanému patrí náhrada účelne vynaložených trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Trovy konania, ktoré vznikli žalovanému v prvostupňovom konaní pozostávajú z náhrady trov právneho zastúpenia. Žalovaný žiadal priznať náhradu trov za právne zastupovanie, a to za 6 úkonov právnej služby podľa § 12 ods. 2 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov, pričom vychádzal z hodnoty spornej pohľadávky 1 171 515,-- Sk. Súd prvého stupňa považoval úkony, a to: príprava a prevzatie zastupovania zo dňa 23.3.2006, účasť na pojednávaní dňa 29.3.2006, účasť na pojednávaní dňa 26.9.2007, účasť na pojednávaní dňa 6.2.2008, vyjadrenie zo dňa 15.2.2008 a účasť na pojednávaní dňa 9.4.2008 za účelné bránenie práva, za týchto 6 úkonov mu náhradu trov priznal, tieto mu však priznal podľa ust. § 11 ods. 1 vyhl. Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z.. S týmto vyčíslením a priznaním tarifnej odmeny advokátovi sa odvolací súd stotožnil.

V danom prípade žalobca podal žalobu na základe popretia jeho pohľadávky správcom konkurznej podstaty. Ide o žalobu o určenie pravosti pohľadávky, teda žalobu určovaciu podľa § 23 ods. 2 Zákona o konkurze a vyrovnaní, ktorú možno označiť ako špecifický typ žaloby podľa § 80 písm. c/ O.s.p. a špecifický preto, že netreba zisťovať a preukazovať naliehavý právny záujem na zistení, ten je daný popretím pohľadávky správcom konkurznej podstaty. Predmetom sporu je teda rozhodnutie o určení pravosti pohľadávky, teda rozhodnutie o oprávnenosti pohľadávky veriteľa a potvrdenie jeho práva na uspokojenie pohľadávky prihlásenej do konkurzu z úpadcovho majetku. Hodnotu tohto práva nie je možné vyčíslieť v peniazoch. Preto základ tarifnej odmeny za úkony právnej služby v konaní

o incidenčnej žalobe sa určí podľa § 11 ods.1 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. Za 1 úkon právnej pomoci patrí advokátovi odmena vo výške 1/13 výpočtového základu, a to v sume 2x 1 260,-- Sk, 1 x 1 371,-- Sk, 3 x 1 465,-- Sk (§ 14 ods. 1 písm. a/ a d/ citovanej vyhlášky). Ďalej mu patrí paušálna náhrada hotových výdavkov 2x 164,-- Sk, 1 x 178,-- Sk, 3 x 190,-- Sk (§ 16 ods. 3 citovanej vyhlášky). Advokát je platiteľom dane z pridanej hodnoty, preto sa tarifná odmena určená podľa § 9-14 zvyšuje o daň z pridanej hodnoty (§ 18 ods. 3 vyhl.). Súd prvého stupňa preto správne priznal žalovanému účelne vynaložené trovy konania v celkovej výške 9 474,62,--Sk.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z uvedeného dôvodu rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 219 O.s.p. potvrdil, keďže rozhodnutie súdu prvého stupňa je vo výroku vecne správne.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.. Úspešný žalobca v odvolacom konaní trovy odvolacieho konania nevyčíslil, preto mu tieto odvolací súd s poukazom na ust. § 151 ods. 2 nepriznal.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 25. marca 2009

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.